

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลพบว่า พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจรัฐในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย รักษาความปลอดภัยข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม บุคลากร ทริพย์สิน และอาคารสถานที่ของศาลยุติธรรม และดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจับกุมผู้ต้องหาและจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราว หรือผู้ที่ศาลได้ออกหมายจับ ซึ่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่ใช้อำนาจดังกล่าวได้เพียงเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ตามมาตรา 5 เท่านั้น ซึ่งอำนาจดังกล่าวไม่อาจทำให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้เท่าที่ควร การกระทำการตามหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลจึงต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ตามหลักนิติรัฐซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ การที่รัฐจะใช้อำนาจใด ๆ จะต้องมิขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกันต้องบัญญัติกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของรัฐในองค์กรต่าง ๆ เพื่อมิให้รัฐใช้อำนาจได้ตามอำเภอใจที่อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยการใช้อำนาจจะต้องเป็นไปอย่างมีระบบ ขั้นตอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้

สรุปผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่ 1 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี พบว่าปัจจุบันการใช้อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลมีข้อบกพร่องที่จะนำไปใช้ให้เกิดผลในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยหลักเจ้าพนักงานตำรวจศาลต้องแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี เว้นแต่

ถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วทั้งที่ ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวที่ผ่านมาเจ้าพนักงานตำรวจศาลได้แจ้ง ไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละท้องที่ที่จำเลยอาศัยอยู่เพื่อดำเนินการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลย ที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภาระหน้าที่ในการ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถดำเนินการติดตามจับกุม ผู้ที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวได้อย่างทันทั่วทั้งที่ทำให้มาตรฐานในการรักษาความยุติธรรมของ ศาลเกิดปัญหาในภาพรวม ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีล่าช้า ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับการ ลงโทษ และไม่สามารถบังคับได้ตามผลของคำพิพากษา เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศ พบว่า สหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มีหน่วยงาน U.S. Marshal ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่รวมถึง ขอบเขตการใช้อำนาจไว้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันความเสียหายในการใช้อำนาจเกินขอบเขตของ เจ้าหน้าที่และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการก่อตั้งหน่วยงาน U.S. Marshals โดยมีอำนาจสืบสวนสอบสวนจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับที่หลบหนี ซึ่งเป็นการนำแนวคิด ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมมุ่งเน้นทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการควบคุม ระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก เพื่อเป็นการสร้างความสงบสุข ลดการก่ออาชญากรรมและป้องกันสังคมจากการกระทำความผิดที่ละเมิดต่อกฎหมาย

ประเด็นที่ 2 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล แล้วหลบหนีออกนอกบริเวณศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล จากประเด็นปัญหาดังกล่าวพบว่า แม้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัย ป้องกันและ ปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาลก็ตาม แต่ยังคงพบว่าจากสถานการณ์ที่ผ่านมามีบุคคล ได้กระทำความผิดที่ละเมิดต่อกฎหมายเกิดขึ้นในบริเวณศาลแล้วพยายามหลบหนีออกไป นอกบริเวณศาล รวมไปถึงกรณีผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการควบคุมตัวในบริเวณศาลด้วย การไล่ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดของเจ้าพนักงานตำรวจศาลเมื่อพบบุคคลนั้นกระทำความผิด ซึ่งหน้า หรือเมื่อพบบุคคลนั้นมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคล หรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการ อื่น แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับได้ หากเจ้าพนักงานตำรวจศาล พบผู้ต้องหาหรือจำเลยหนี หรือจะหลบหนี เจ้าพนักงานตำรวจศาลย่อมมีอำนาจจับกุมผู้ต้องหา หรือจำเลยนั้นได้ ในบริเวณศาล เนื่องจากเจ้าพนักงานตำรวจศาลให้มีสถานะเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 10 แต่การใช้อำนาจดังกล่าว

ใช้ได้เพียงเฉพาะเท่าที่จำเป็น ตามวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 เท่านั้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวก็ยังไม่มีความชัดเจนที่จะให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลใช้อำนาจได้เพียงใด และเมื่อกฎหมายให้อำนาจเอาไว้ไม่ครอบคลุมส่งผลต่อการปฏิบัติ และไม่อาจใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงมาปรับใช้ได้อาจส่งผลให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีจากการจับกุมไปได้

เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศพบว่า ในรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ได้บัญญัติกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และขอบเขตการใช้อำนาจไว้ อย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการรักษาความปลอดภัยศาล ส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในศาล รวมถึงการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตามกระบวนการโดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะใช้อำนาจดำเนินการติดตามจับกุม บุคคลที่กระทำความผิดในศาลแล้วหลบหนีออกนอกศาล และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดังกล่าวได้ไล่ติดตามบุคคลผู้กระทำความผิดจากสถานที่ศาลและการไล่ตามไปไม่ได้หยุดหรือถูกขัดขวาง ณ เวลาใด ๆ ต่อเนื่องไป จนกว่าเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องจะมาถึงสถานที่เพื่อใช้อำนาจในการติดตามจับกุมต่อไป ภายใต้แนวความคิดทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม ที่มุ่งเน้นทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการควบคุม ระวัง และปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก โดยดำเนินกระบวนการยุติธรรมด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และนำหลักความจำเป็นในการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐเป็นการให้อำนาจรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายของรัฐที่จะนำมาใช้เพื่อคุ้มครองป้องกันสังคมให้มีความปลอดภัย สงบเรียบร้อย ผู้ที่กระทำความผิดได้รับการลงโทษหากกระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ซึ่งการที่รัฐจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่กระทบสิทธิของประชาชนต้องเป็นอำนาจที่กฎหมายรับรอง คุ้มครองให้แก่บุคคลอันที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันตามหลักนิติธรรม การที่รัฐและหน่วยงานของรัฐจะลงโทษหรือการบังคับคดีทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดจะต้องมีกฎหมายที่มีบทบัญญัติไว้อย่างชัดเจนเป็นหลักประกันแก่บุคคลอยู่ภายใต้ระบอบแห่งกฎหมาย ซึ่งจะผูก การกระทำของรัฐไว้ด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ประเด็นที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 มิได้บัญญัติการให้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลเกี่ยวกับการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหา หรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในบริเวณศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาลเอาไว้ ส่งผลให้เป็นการเพิ่มโอกาสในการหลบหนีของผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น แม้ว่าหากมีการหลบหนีของผู้ต้องหา หรือ

จำเลย หรือผู้ต้องขังเจ้าพนักงานตำรวจศาลจะอาศัยอำนาจจับกุมตามมาตรา 5 เพื่อเป็นการปราบปราม การกระทำความผิด และรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สิน ในบริเวณศาลก็ตาม แต่การติดตามจับกุมผู้ที่หลบหนีย่อมเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ อาจเกิดความเสียหาย อันตรายและส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมหากมีการหลบหนีได้สำเร็จ

เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศพบว่า U.S. Marshals Service ในสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมตัวจำเลยมาศาลชั้นต้นในมลรัฐต่าง ๆ ตามคำร้องที่คู่ความยื่นต่อศาล และยังมีหน้าที่ในการควบคุมจำเลยไปดำเนินคดีในต่างประเทศด้วย และในรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย มีหน่วยงาน The Office of the Sheriff ซึ่งมีหน้าที่ ในการจัดการด้านความปลอดภัยของศาลฎีกา ศาลประจำอำเภอ ศาลประจำท้องถิ่นบางแห่ง และ ศาลยุติธรรมต่าง ๆ ซึ่งตามพระราชบัญญัติรักษาความปลอดภัยศาล ค.ศ. 2005 บัญญัติให้อำนาจ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลนั้น หลบหนีจากการควบคุมตัวโดยชอบด้วยกฎหมายได้ ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีปกตินิสัยมาปรับใช้ เพื่อเป็นการตัดโอกาสบุคคลจะก่ออาชญากรรมขึ้นจากสิ่งยั่วยวนทำให้บุคคลกระทำความผิดหลายประการ คือ ความอ่อนแอของบุคคลเจ้าหน้าที่ สถานการณ์ สิ่งกระตุ้น สิ่งยั่วยวน หากบุคคลอยู่ใน สถานการณ์ดังกล่าวก็อาจจะประกอบอาชญากรรม ซึ่งหากเจ้าพนักงานตำรวจศาลไม่มีอำนาจ ในการควบคุม เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจไม่เพียงพอต่อการควบคุม ซึ่งอาจเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ต้องหา หรือ จำเลย หรือผู้ต้องขังหลบหนีได้ จึงควรมีมาตรการในการระงับและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นหลัก เพื่อเป็นการหยุดยั้งและควบคุมอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในสังคม ตามทฤษฎีการควบคุม อาชญากรรม เพื่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมให้มีความสำคัญเกี่ยวกับการควบคุม โดยดำเนินกระบวนการยุติธรรมด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพนำคนกระทำความผิด มาลงโทษ ประกอบกับหลักความจำเป็นในการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ เพื่อเป็นหลักประกัน การมีตัวของผู้ต้องหาเพื่อส่งฟ้องต่อศาล โดยจะต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปส่งศาลพร้อม ยื่นฟ้องต่อศาล หรือกรณีการสืบพยานในชั้นพิจารณาพิจารณาคดีการสืบพยานต้องกระทำต่อหน้าจำเลย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการควบคุม หรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยเอาไว้ และเป็นมาตรการ บังคับทางกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกดำเนินคดีอาญาหลบหนี จากการบังคับโทษตามกฎหมาย ซึ่งถ้าปรากฏข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ ที่จะหลบหนีจึงมีเหตุจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางอาญาดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำ ความผิด

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงได้แนวทางนำไปสู่การเสนอข้อเสนอแนะในหัวข้อต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นที่มาของการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้

1) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี

ในประเด็นนี้ การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลในการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี จากการศึกษาข้อบกพร่องที่จะนำไปใช้ให้เกิดผลในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จนไม่สามารถดำเนินการติดตามจับกุมผู้ที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวได้อย่างทันท่วงที ซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเอาไว้ทำให้มาตรฐานในการรักษาความยุติธรรมของศาลเกิดปัญหาในภาพรวม ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีล่าช้า ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับการลงโทษและส่งผลให้ไม่สามารถบังคับได้ตามผลของคำพิพากษา

จึงเห็นควรแก้ไขประเด็นปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา 5 (4) แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 จากเดิม

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่

ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วทั้งที่ ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้”

ยกเลิกความในมาตรา 5 (4) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นอาจขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้จับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้”

2) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการติดตามจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลแล้วหลบหนีออกนอกบริเวณศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

ในประเด็นนี้ แม้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัย ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาลก็ตาม แต่จากสถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่า มีบุคคลซึ่งได้กระทำความผิดที่ละเมิดต่อกฎหมายเกิดขึ้นในบริเวณศาลแล้วพยายามหลบหนีออกนอกบริเวณศาล รวมไปถึงกรณีผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังหลบหนีระหว่างการควบคุมตัวในบริเวณศาล ซึ่งการไล่ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดในบริเวณศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

ซึ่งกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนว่าเจ้าพนักงานตำรวจศาลใช้อำนาจได้เพียงใด และเมื่อกฎหมายให้อำนาจเอาไว้ไม่ครอบคลุมส่งผลต่อการปฏิบัติ ทำให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีจากการจับกุมไปได้และผู้กระทำความผิดไม่ได้รับการลงโทษ จึงเห็นควรแก้ไขประเด็นปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ดังนี้

ให้เพิ่มความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562

จากเดิม

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สิน
ในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วถึง ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้”

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 5 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 เป็น

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สิน
ในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงาน

ศาลยุติธรรมซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วถึง ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้

เจ้าพนักงานตำรวจศาลอาจใช้อำนาจตามอนุมาตรา (1) (2) ในการไล่ติดตามจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดในบริเวณศาลต่อเนื่อง ณ สถานที่นอกศาลก่อนที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะมาถึงสถานที่เพื่อจับกุมบุคคลดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่”

3) ปัญหาเกี่ยวกับการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ต้องขังในศาลของเจ้าพนักงานตำรวจศาล

ในประเด็นนี้ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 มิได้บัญญัติการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลเกี่ยวกับการดูแลและควบคุมตัวผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังในบริเวณศาล ส่งผลให้เป็นการเพิ่มโอกาสในการหลบหนีของผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น และการติดตามจับกุมผู้ที่หลบหนีย่อมเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ อาจเกิดความเสียหายอันตรายและส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมหากว่ามีการหลบหนีได้สำเร็จ อาจก่ออาชญากรรมเพิ่มขึ้นในสังคมได้

จึงควรแก้ไขประเด็นปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิด และรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการหยุดยั้งและควบคุมอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาล ดังนี้

ให้เพิ่มความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562

จากเดิม

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วถึง ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้”

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 5(6) แห่งพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562

“มาตรา 5 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล

(2) ป้องกันและปราบปรามการทำความผิดในบริเวณศาล

(3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรมซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วถึง ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้ว ให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

(5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้”

(6) ควบคุมดูแลผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขัง ในบริเวณศาลรวมไปถึงการควบคุม และขนย้ายตัวบุคคลดังกล่าวไปดำเนินคดีในศาลอื่น เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลนั้นหลบหนีจากการ ควบคุมโดยชอบด้วยกฎหมาย”

สรุป ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลนั้น ย่อมส่งผล ให้การใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล โดยเฉพาะเรื่องการจับกุมและควบคุมตัว ผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562